

# Mahjas weefis

Ar pašā wifuschehliga augsta Keisara wehleshanu.



Mahjas weefis isnaht weenreis pa nedetu.

25. gada:

gabjums.

Maksa ar peesubstifchanu par pastu:  
Ar peesikumu: par gabu 2 r. 35 l.  
bes peesikuma: par gabu 1 " 60 "  
Ar peesikumu: par 1/2 gabu 1 " 25 "  
bes peesikuma: par 1/2 gabu " 85 "

Maksa bes peesubstifchanas Riga:  
Ar peesikumu: par gabu 1 r. 75 l.  
bes peesikuma: par gabu 1 " " "  
Ar peesikumu: par 1/2 gabu " 90 "  
bes peesikuma: par 1/2 gabu " 55 "

Mahjas weefis teel isdods feldbe-  
nahn no pils. 10 fahf.

Maksa par fludinashanu:  
par weenas flejas smalku rakstu  
(Petit) rindu, jeb to weetu, to  
tahda rinda cement, maksa 8 lap.

Rebafija un ekspedija Riga,  
Ernst Plates bilshu- un grammatu-  
drulatama un burru- leetume pee  
Pebtera dafnijas.

**Rahditaje.** Jaunalabs sinas. Telegrafa sinas. Celschemes sinas: Rigas gubernas gimnastija. Sahsisba. Meeratefu nowadi. Jelgawa. J. Drufnas. Lasdonas draudse. Bilande. Zgaunija. Balsts kanzlers firsis Gorischatows. Par labdu leelu krona saudejumu. Kio Samaras. Kara-ministerijas awise. Besarabija. — Ahzemes sinas: Austrija. Spanija. Turzija. Greqkija. — Sweiki! Romonowu familijas weja pils Maskawa. Aflais us 1880. gabu. Par dabas leetahm. — Peelikuma: Genaidneeku nagds. Ead ta dhebreji. Mubtu tabatas. Kas ir laime. Tschigani Ungarija. Graudi un seedi.

## Sina.

**Wiseem saweem zeenigeem „Mahjas weefa“ lasttajeem pasinoju, ka „Mahjas weefa“ pirmam numuram us nahkoschu 1881mo gadu katram eksemplaram ees par wolti lihdsja seenas-kalenderis, kas preekseh 1881ma goda buhs derigs.**

**Ernst Plates,**

Mahjas weefa ihpashneeks un atbildoshais rebaltors.

### Jaunafahs sinas.

**Riga.** Trefcha Baltijas wispahriga istabde, kas schini gada tika Riga notureta, ir sawus rehlinumus flehgufe un tahdus flaitkus isfludinajuse. Genemshanas pawijam bijuschas 51,696 rubli 87 kap. un isdoschanas 47,259 rubli 87 kap., ta ka atlikuschees 4,437 rubli.

**Kolnese.** Par Kolneses mahzitaju, ka „Rig. Ztg.“ dabujuse dsirdeht, esot aiginats Gotlibs Pohrt, cand. theol.

**Leepaja.** Leeli labibas daudsumi, ka „Lib. Ztg.“ sino, no Kreewijas deenwidus nahlot us Leepaju. Muna, ka il deenas pa dselszjetu atnahlot kahdi 30 wagoni labibas. 21. Dežemberi Leepajas dselszjeta bahnusi bija fapulzejuschees wairal Leepajas kaufmani, kas ar Abadurowa fungu, Leepajas-Romni dselszjeta preekshneeku, kopā pahrspreeda, lai waretu aprehinaht, zil dauds labibas Leepajas spihleri war usnemt. Ka „Lib. Ztg.“ dabujuse dsirdeht, tad Leepajas-Romni dselszjeta stanzijas esot dauds labibas nolikta, tavehz ka labibas pahrdeweji jeb labibas ihpashneeki gaidot us leelakahm zenahm.

**Kuldiga.** Ka „Waldibas Wehstnesis“ sino, tad Kuldigas 6 klasu gimnastija tiksot pahrwehresta par gimnastiju ar 7 klasehm. Isdoschanas, kas zaur gimnastijas klasu pawairoshanu zelschotees, tiksot no Kursemes muischneezibas fegtas. Ta tad Kuldigai buhs tahda pate gimnastija kahda ir Leepaja un Jelgawa.

**Peterburga.** Ka „Pet. Wed.“ sino, tad eelschleetu ministeris nosazijis, ka luhgshanas rakstus, ko aissubtitee us Sibiriju subtot pee waldibas, wairs newajagot polizijai pahrraudshht ka tas lihds schin notika, bet tee (proti luhgshanas raksti) bes polizijas pahrraudshshanas us pastu peenemami.

Kahds gimnastis Warschawa nesen bij ap-

subdsets pee teesas deht pakaltaisitu ekfamena papihru leetashanas. Winsch agrak bij Lomschas gimnastijas festaja klase (mubju sekunda), un bij us septito klasi (primu) ekfamenu turedams, iskritis zauri. Pehz tam tas istabjees un dewees us Warschawu, kur tabs eestabjees pirmahs gimnastijas septita klase bes ekfamena, jo tas stahdija preeksha pakaltaisitu leezibu, ka tas Lomschas gimnastija ekfamenu us septito klasu kahrtigi isturejis. Winam par nelaimi drihs pehz tam kahds skolotajs is Lomschas gimnastijas tika pahrzeltis par skolotaju us pirmo Warschawas gimnastiju. Schis te brijnidamees atrada sawu zaurkrituscho skolenu. Winsch sahka pakaltkluschinahht, un wisa leeta nahza pee gaismas. Skolens tika nodots teesai un profukrors pagehreja, ka tas deht dokumentu pakaltaisshanas tiku pehz kriminalistikumeem nosuh-tits us Sibiriju lihds ar wisu teesibu saudeshanu.

Bet teesa apschelojahs un attaisnoja apwainoto. Kad spreedums bij pasludinats, presidents sazija us jauno zilweku: „Mehs Zuh esam attaisnojusch, Zuh eseeht swabadi, bet nedareet nahkamiba nelad wairs tahdas leetas.“ Apsuhdssets raudadams pateizahs.

**Maskawa.** Leelo truhkumu, kas te walda pee semakahm lauschu schkirahm, peerahda schahds gabijums pehz „Rusl. Kur.“: Kahds wezis, noplihsufcha kaschoka, schinis deenas esita kahdai bodei leelo flatama loga ruhti un it meerigi lahwahs apzeetinatees, jo zaur to gribeja tikt pee krona maises un brijwa kortela. Maskawa ubagu til dauds fakrahjees, ka, lai gan no waldibas un publikas pufes stipri ween puhlejahs, masinaht leelo postu, tomehr schis un tas nespehi til dauds fa-ubagot, zil tam wajadsigs usturai, un tad sinams weegli faprotams, ka tahds apkluschi tos, kuri meerigi dsihwo foda namds, kur sinama laika ehdeens us galda un istabas silti kurinatas. Tadeht nu ar wiseem

spehkeem zihnahs, tur nokluht. Un ja winsch tad usbrukt tikai logu rubrim un newis zilweka dsihwibai, tad par to wehl war pateiktrees, ka til peetizigs, lai gan ruhshu apdroshinaschanas beedribahm nebubs cemefla, winam israhdiht sawu pateizibu.

**Sewsta.** Kad pahrraudsija pilssehtas darschshanas us kasi, tad ka „Drelas wehstnesis“ sino, atrada, ka pehz grammatahm kase wajadsjea buht 5000 rubtu, bet bija tikai 10 kapeikas. Senakais pilssehtas galwa un fenakais pilssehtas kaseeris ir mirusch; ta tad flahde jazeesch pilssehtai paschai.

Par „Sarkana kruska“ darboschanos beidsama Kreewu-Turku kara „Golofo“ pasneeds schahdas sinas. Kara sahsumā „Sarkanam kruskam“ bija 1,248,556 rubtu leels kapitalis. Kara laika (2 gadus) tas eenehma 17,314,744 rbf. bes materiala un bes daschadahm leetahm un tani pat laika isdewa 16,776,142 rublus par flimneeku kopshanu.

**Greqkija.** Par Greqkijas leetu Parihses awises pasneeds schahdas sinas. Lai gan Greqkija issazijuse, ka wina negribot schlihreju teesu sinama robeschu leeta peenemt, tad tomehr leelwalstis nebeids farunas ar abahm walstim (proti ar Greqkiju un Turziju), lai waretu tabs islihdshinaht.

### Telegrafa sinas.

**Peterburga, 23. Dežemberi.** Tureenas awises sina, ka walodas esot isplatijuschahs, ka walstis bankas direktors, Samanski, no sawa amata atlahpschotees.

**Berline, 22. Dežemberi.** Wahzijas Keisars diplomatus us jauna gada apshweizinaschanu sanemdam, esot sazijis, ka winsch wehlejtrees un zerot, ka meers jaunā gada tiksot usturets.

## Gefchjemes fimas.

Rigas gubernas gimnastija 13 gimnastisti scho pusgadu nobeigufchi mahzibas kursu un tila at-  
laisti us uniwersiteti: Woldemars v. Kornow (Nr. 1), Karelis Awoth, Adolfs Erdmann, Karelis Jaas, Aleksandris Kruth, Eduards Neuenkirchen, Heinrichs Schulz, Arturs Atcinfsky, Reinholds Straufs, Haralds Leichs, Leons Toddes, Sergejs Wornizky un Sigismunds Benzlawowicz (Nr. 2). Bes tam 4 eksterni nolika ekfami: Paulis Carlblom, Eduards Reizberg, Arturs Reizberg un Wiljam Wolfram.

**Sahdsiba.** Raksti no 20. us 21. Dezemberi ap rihdu, Maskawas Ahr-Riga, Suworowa-cela, netahdu no Aleksander wahrteem, 2 naktsfauzeji cerauga kahbus tehwinus, kas us ragutinahm ko wilka. Wini grib tos peectureht, bet tehwini laischahs projam, atstahdami ragutinas ar wisu wesumu. Wesuma atradahs 32 gabali schahwet-  
tas zuchugas (schkinki un widufchi). Ka otra deena israhbijahs, mineta gata bij issagta is Sachatina gatas schahwetawas, Peterburgas ahr-  
pilsfehthas 3. kwartali, pee schofejas Nr. 128. Schahwetawa bij stipri aifshagta, stiprahm at-  
fshagham un stipreem steeneem un bes tam 2 leeli, nikni funi winu apfargaja, bet nelihdsjeja ne steeni, ne funi. Sagli nogisteja funus un atlausu steenus! Bet sawas nelectibas auglus nedabuja bauidht.

**Meerateesu nowadi.** Pagahjuscha Septem-  
beri muischneeku aprinka sapulze isstrahdaja preekschlikumu par meerateesu nowadu eedali-  
schanu. Schis preekschlikums tagad nu no muischneeku konwenta rewiderets, tila ar pils-  
fehthu galwahm un aprinkateesas afeforeem nu tahda weida isstrahdats, kahdu to grib zaur zeen. gubernatoru eefneegt justizministerijai deht apstip-  
rinaschanas. Gedalischana tad nu buhtu schahda:

Rigas-Balmeeras aprinkti:

1. nowads: Slofas pilsfehtha, Slofas draudse, Steenu fala un Dole. 2. nowads: Kopaifchu, Mafschu, Ahdaschu un Siguldas draudses. 3. nowads: Krimldas, Lehburgas, Skultes un Behterupes draudses. 4. nowads: Nihtaures, Mahlpils, Suntaschu, Jaunpils un Madleenas draudses. 5. nowads: Aiftraukles, Kokneses, Leelwahrdes, Iffschkiles un Salaspils draudses. 6. nowads: Balmeeras pilsfehtha, Balmeeras, Rubenes un Straupes draudses. 7. nowads: Limbascha, Ummurgas, Leelupes un Leel-Salazes draudses un Limbaschu pilsfehtha. 8. nowads: Allojas, Matihfchu, Diktu un Burtneeku draudses. 9. nowads: Mas-Salazes un Rujenes draudses (bes Plahtera un Kirbeles muischahm, kuras grib peedaliht Bernawas-Bilandes aprinkum).

Zehfu-Balkas aprinkti:

1. nowads: Zehfu pilsfehtha un Zehfu, Ah-  
raifchu un Raunas draudses. 2. nowads: Sku-  
jenes, Dsherbenes-Drufstu un Jaun-Peebalgas draudses. 3. nowads: Bez-Peebalgas, Leeseres, Chrglu un Leepalnes draudses. 4. nowads: Behrjones, Kalfnawas-Beetalwas, Laudones un Westeenas draudses. 5. nowads: Zeswaines, Lasdones un Lubahnes draudses. 6. Balkas pilsfehtha un Luguifchu, Chrgemes un Chweles draudses, ka ari Kahweru muifcha Karolas draudse. 7. nowads: Trifates, Smiltenes, Palmares-Aumeifsteru un Gaujenes draudses. 8. nowads: Mufknes, Seltina un Dpeestalnes draudses lihds ar Jaun-Rofi Harries draudse. 9. nowads: Gulbenes-Lejas muifchas un Tirsas-Belehnas draudses.

**Zelgawa.** Peektdeen, 19. Dezemberi, Zelgawa gubernas gimnastija notureja cerasto skolas

fwestku aktu. Groschkes selta goda-medalu par eefneegto Latiniu darbu dabuja abiturients Ar-  
turs Schmid. Sawu mahzibu bij nobeigufchi ar Nr. 1: Paulis barons Bistramb, Fridrichs Katterfeld, Ludwig Meyer, Karelis Kochlig un Arthurs Schmid un ar Nr. II: Gustaws Bra-  
sche, Reinholds Bursy, Wilhelms Johannsen, Johans Upplin, Arweds Vorkampff-Laue un Ludwigs Ischifsko. Bes tam Kreemu waloda otu reisi jataija ekfams Arturam Hillner, Ju-  
lijam Schmid un Wilhelmam Zoepffel.

**Is Brufnas (Baufkas aprinkti), top „Balsei“**  
rakstis: 3. Nowemberi atrasta Jaunenu kapos barona v. R. familijas kapene atmuhketa un fahri, kuras sagli naw warejufchi attaisht, fa-  
postiti. — Kapa akmeni til warejufchi 8 wihri nozelt. No mahfsligi pakattaitas atfshagas warot noprast, ka naw prastu bleifchu, bet mah-  
zitu sagtu darbs. — Resinam, waj laupitajem buhs isdewees, tur kahdas dahrgas leetas atrast. Lihds schim wehl naw laimejes, pehdas peedfihht.

**Lasdonas draudse.** No Mosus tizigo lunka-  
niba un mihkta mehle pee dascheem muifhu lau-  
dim war panahht, tas redsams no schahdeem notikumem. Breeksch 3 gadeem atpakal Lasdo-  
nes B. mahjas, kahda buhdina us nomu dsih-  
wojofcham, pawifam noklihdufcham schihdelim R. ir wairak semneeki, us leeceem „augteem“ rehki-  
nadami, skaidru naudas kapitalu ustizejufchi. Schihdinsch pehz ihfa laika isputeja, sawu dsih-  
wes weetu schi astahja un, leelako datu no fa-  
weem kreditoreem tuffcha atstahdams, sawa wihse — aijilpoja. Buhtu jel ar scho tahda sawada schihdu-schwindele mitejufses; bet kas nu to dos! Seema 1878. gada nahja pirmajam weetneeks palak, tomeht ne Lasdone, bet apafsch Braule-  
nes. Tam bija laimejes, zaur ilg-gadigu ap-  
lahrt blandifchanos ar „pindeli“ ar turigalo fainneeku naudas maleem eepasfhtees, kuri peh-  
digi tam bija krediti apdrofchinajufchi un — nu schihdinam wajabseja par kaufmani jeb ta nosaukto „paschu bodneeku“ kluht! Tas falihgst ar kahdu gruntsturi, notaisa formuligu kontraktu u. t. pr. Drihs schihdelim bodes nams us-  
zeltis, bode atwehrt. Pa tam schihdelis, lauti-  
neem 10 procentu nosolidams, sawahl labu naudas kapitalu, ka dsirdams, pahri par 2000 rubl. — un taifa „rebes“ arween us to gluh-  
nedams, ka labfirdigajem, us leelahm procentem lahrajiem lautineem wehl kahdu naudas grafi waretu islabinaht. Parahdu prafitaji, blehdibu parehsedami, fahl schihdinu apmekleht un atgah-  
dinaht, parahdu atdot. Bet waj tad schihds ir us mutes fisis? Tas prot katra brihdi sawus kreditorus apmulfinaht, teem leelas teetas eeteifdams. Tomeht pehdigi parahdu prafitaji bija nomani-  
jufchi, ar ko teem darifchana un fahl greeftees pee teefahm, bet — jaw par wehlu! Ta man-  
tiba, kas schihda bode noruhmeta, warbuht lih-  
dsinajahs til ap zeturto datu eetaifsteem parah-  
deem — un pats kaufmanis, nomanidams, ka pa-  
faule pahr scho fahl fliftu runaht, bija eeflatijis, ka ta leeta naw wairs „kofchere“, tadeht schini rudenti pirmaja seemas zeta laika — schabas noswehtijis — aiflaidahs us tureeni, kur ne-  
weenam pehz sawa kapitala un 10 prozen-  
tehm labprahht negribahs palak laiftees.

Mufhu draudse ir ari apfahrt blandofchees schihdi pasfhtami, kas ar ta faulkeem „Klinger-  
sagteem“ un pat „Klefschulausejeem“ tuwa fa-  
lara stahw, no teem laupitas mantibas fanem-  
dami un nosfapedami — kur gruhtri, pehdas dsihht. Tomeht tee paschi dauds weetas teel ar leelako mihlestibu un zeetako draudfibu fagaditi un pawaditi, jebfchu gan wairak reises ir wee-

tiga aprinka polizija wijahm nowadu un muif-  
schas polizijahm zeefchi usdewusi, wisus tos schihbus, kureem nawa teefbas, apfahrt-staiga-  
jot andeleht, fanemt un brugu teefai peefubht. Bet tas naw wehl lihds schodeen schi eeweh-  
rots, laut gan schihdi katra deenu wasajahs, ka nudj ween. (B.)

**Bilande.** „Sakala“ raksta, ka Bilandes Igaunu semkopju beedriba noturejuse 30. No-  
wemberi sapulzi, pee kuras kahdi simts semkopju dalibu nehmuifchi. Starp zitahm leetahm tizis sapulze pahrspreests ari tas raksta, ko barons F. Meyendorfs, Widsemes landrahtu-kolegijas wahrda, bija „Golofam“ par atbildi eefubhtijis us minetas awises rakstu „Ihru seme Baltija.“ Sapulze isteifufchi weenbalsigi, ka mineta atbil-  
des raksta esot wairak mifektu, no kureem no-  
protams, ka Widsemes landrahtu-kolegija muifhu semes semkopibas buifchanas ihsti nepasfht. Sa-  
pulze brihrijahs ihpafchi par fshetri punktehm: 1) No 18. gada Widseme klausiba wairs nemaj nepastahwot, jo neweena teefa tahdu kontraktu wairs ne-apstiprinajot. Bet klausiba pa-  
stahw gan wehl muifhu seme ihsti plajcha mehra, un kad ari draudses teefas tahdu kontraktu ne-  
apstiprina, kurai pehz taifnibas wif kontrakti starp muifchahm un semneekem ja-apstiprina, tad tos leel tilai pee pagastu teefahm parafstihht, jeb pawifam nedod pee teefahm apstiprinaht. Ari tahdu muifchu ir pee mums deefgan, kur sem-  
neekem nekahdu kontraktu naw un kur weena gada rente ir trihs reises pa-augstinata, pehz ta mehra, ka labibas auglisa azis rabijsahs. Zitas weetas semneekem, lai tee sawus lihgunus ispiditu, ir bijis muifchneekem 50 rublu fau-  
zjonas ja-cemafsa. 2) Wif rentes kontrakti teelot us feshi gadeem flehgti. Atkal leeta naw ta, bet pee mums ir deefgan rentes kontraktu us weenu un trim gadeem. 3) Muifchneekem isnahlot nobofchana us katra arka semes 30 rbl., bet semneekem tilai 19 rbl. Bet te ir tilai tahs nobofchanas rehlinatas, ko semneeki taifni gubernas muifchneeku kase sem „gubernas nobofchana“ wahrda, par gadu mafsa un kas par peemehru 1880. gada us dahlderu istaisa 20<sup>73/20</sup> kapeikas. Bet wifas zitas semneeku no-  
bofchanas naw schi peefkaltitas, ka par pee-  
mehru preeksch basnijahm, pastes stanzijahm un draudses teefas lungu algas, zetu taififchanas, schluhtes u. z. Par peemehru preeksch basni-  
jahm ween isnahht us katra semneeku semes arka zaurzaurahm 20 lihds 25 rbl., kas katram fain-  
neekam jamafsa, lai tas peederetu pee Lutera jeb pareistizibas. 4) Kad daschi semneeki sawas pirkas mahjas dahrgaki pahrdewufchi neta tahs pirkufchi, tad tas notizis zaur to, ka wini mah-  
jas pa to laiku, kameht tahs bija wineem par ihpafchumu, leeliski pahrlabojufchi. Katris mahju ihpafchneeks fahl tuhlin sawu ihpafchumu pahrlabot, grahwjus rakt, jaunus lautus peetaifht un jaunas ehlas peebuhweht. Kad winsch sawu un sawas faines darbus ari lihds peerehkinatu, tad iinahktu, ka winsch sawu ihpafchumu pa dascheem gadeem par wairak tuhstofcheem rubtu pahrlabojis; bet winsch peerehkina tilai sawas naudas idofchanas. Tadeht neweens newar fa-  
zihht, ka semes wehrtiba ir tadeht mehrena, ka semneeki, sawas mahjas ziteem pahrdodami, wai-  
rak naudas dabu neta paschi bija mafsafufchi. Leelaka daka muifhu semneeku mahju ihpafchneeku fmoel apafsch fmagas parahdu nastas, kas ihpa-  
fchi tad buhs skaidri redsams, kad mafsafcha-  
nas termini peenahls; tad daschs labs fainneeks peedfihwos atkal, ka wina ihpafchums pahrees zita rofas.

**Igaunija.** Par Igaunijas laukskolahm 1879—80. lajam schahdas sinas: skolu skaitls pawisam bij 529; no tahm bij pagastu skolas 495, kesteru skolas 4, elementarskolas 6, muischu skolas 7, weendeenas skolas 3, draudses skolas 13 un 1 Sweedru seminarija, no fena-lahm skolahm 2 bij beiguschahs, bet to weeta 7 no jauna zeltas. Jaunu skolas namu us-zebla 19; wehl pastahweja 84 skolas nami, kuri ihsti nebij derigi, waj nu par masu buhdami. — Skolotaju alga 48 skolās tika pa-augsti-nata; bet tomehr wehl bij 115 skolotaji, kuru gada alga nejasneedsa 100 rbl. — Skolojamo behrnu skaitls bij 37,897; no scheem 32,673 labrtigi apmekleja skolas. Nofaweschanaš, pee-mehram nemot, notika toti mas. Sekmes wisur bij labas. Tā tad war preegatees, ka labs folis skolas sinā atkal sperts us preekschu, un ir ze-rams, ka truhkumi, kas schur tur parahbijahs, ari nahkoschā gadā ees masumā.

**Walsis kanzlers firsts Gortschakows** Merza mehnesi nodomajot atgreetees is ahrsemes us Peterburgu. Wina weseliba esot laba, tik pa brihscheem atminas spehls israhdotees drusku wahjaks. Wina pahnahschana Merza mehnesi ari isflaidotos zaur swarigeem atgadijeeneem, kas tai laikā gaidami austrumā.

**Par kahdu leelu trona saudejumu raksta** „Hov. Bp.“ Pehz likuma no 27. Maja 1867 waldiba wisabi weizinaja Kreewu apmeschanos Wakara Kreewija par muischas ihpafschneekem (lai Polu tautibas spehls tur masinatos). Kronis aisdewa Kreewu muischu pirzejeem naudu us 37 gadeem, kas bija kopā ar prozenteem ja-aismaks ar 6 procentem par gadu, dahwaja daschadas teesibas, (par peem. kaufmani, kas tur nopirka muischu, pa-augstinaja par goda pils-soni u. t. pr.) Tā nu ari nelaika seldmar-schala Barjatinska brahlis, firsts Anatols Bar-jatinskis, bij dabujis no trona 2,071,848 rbl. preeksch muischas pirkšanas Wakara Kreewija. Winsch ari nopirka Grodnas gubernā, Brestes aprinki muischas. Stawi, Kameniz, Luchowez un Medna. Bet parahds netika masinats un wehl zaur ne-aismaksatahm nodoschanahm u. z. fa-auga libds 2,153,342 rubl. Tagad muischas liktas us pahrdoschanu, un pee takseereschanaš israhdijees, ka tahm 17,244 desetinū smiltis semes, un ka tahs, kopā nemtas, 87,351 rbl. f. wehrtas. Waj tahs us torga (Janwara meh-nesi Wilnas gubernas waldiba) tiks daudis aug-staki usdibhtas, wehl jautajams. Tā tad kronis us schihm muischahm pasaudejot pahri par 2 milioneem rublu.

**No Samaras top „Rusl. Kurj.“** rakstis par isdoschanahm, kahdas tur daschahrt pee rekruschu nemschanahm atgadotees. Tā is Andro-fowlas fahdschas pag.-wezala gada-rehlinu pah-rflata esot redsams, ka schai fahdschaj 1879. gada Nowemberi, pa rekruschu nemschanaš laiku bijuschas schahdas isdoschanaš: preeksch semes schandarma par pudeli schnapsa — 50 kap.; preeksch pristawa (brugu kunga) par 2 pudelehm schnapsa — 1 rbl.; preeksch rekruschu komisijas preekschschdetaja Zenepowa par 12 pudelehm schnapsa un 10 pudelehm limonades — 8 rbl.; preeksch stanowoja (draudses kunga) par wistu — 60 kap. u. t. pr. Pawisam 263 rbl. Branga sumina! — Pee tam japeemin, ka An-drofowla ir weena no nabadsigalahm fahdschahm, kas ar parahdeem apkrauta un kuras skolas jums tātru brihdi draude sagahstees. Kahdahm gan isdoschanahm wajag buht bagatakās fahdschās, kas lehti noprotams.

Kara ministerijas awise „Ruslij Inwalid“

isfludina schahdu deenas pawehli: „Leibwardi-jas grenadeeru pulka musikants Schachows 11. Dez. kahdā weefnizā nonehma nepasihstamam wihram papihrus, kuri israhbijahs par „tautas partijas strahdneeku programmu.“ Libds ar scheem papihreem ari winu ihpafschneeku noweda us polizijas waldi. Peterburgas kara apgabala komandees, Reisariska Augstiba Leelstis Tro-namantineeks, tadehl issaka musikantam Scha-chowam fawu pateizibu un pawehl, kareweem peelodinaht, ja wineem kahds dod broschiras jeb proklamazijas, tahdu tublin apzeetinaht, un no-dot peenahzigajahm teefahm. Ja wini zitadi tā teel pee tahdeem raksteem, tad wineem tee tāpat janodob sinamās weetas.

**Besarabija.** Is Ismailas aprinka sino „Molwai,“ ka tur apzeetinats kahds sweschs wihrs ar leelu paku proklamaziju un dumpigu rakstu. Robeschu schandarmi bija dabujuschis sinah, ka dumpigu konterbandu gribot eewest is ahrsemehm pahr Kreewijas robeschahm. Us scho sinu wini pahrghebrahs par swejneekem un pahrbrauzā pahr Prutu us Rumeniju, kur teem isdewahs, noseedsneeku peerunaht, lai nomatu winu laiwu. Kreewijas frasta nonahkuschi, wini apzeetinaja nihilistu un nonehma dumpigos rakstus.

### Ahrsemes sinas.

**Austrija.** Grafs Montgelas, Austrijas wehst-neeks Konstantinopelē, padarijis eewehrojamas darischanaš. Kahda Wihnes awise pasneeds schahdas sinas: Grafs Montgelas, kas ihpafchi stahw pee Austrijas un Anglijas muischneezibas leelā swarā un godā, ir tahdā buhschanaš nah-zis, ka winsch no fawa amata tiks atzelts un pehz tam nahlschot sem stipra foda. Tas no-seegums, ko winam pahrmēt padaritu, nesihme-jotees us wina amata pahrkahpschānu, bet us to, ka winsch isteizis noslehpmums un rahdijis papihrus, kas us wina amatu simejotees. Kad nu schahdas walodas nahza Austrijas ministeru preekschneekam sinamās, tad winsch us tam luhkoja, lai waretu Montgelas toreis bija Austrijas suhtnis Anglijā. Kad winsch tahdas leetas bija isdarijis, tad winsch tika us Konstan-tinopeli pahrzelts.

**Spanija.** Kad Spanijas tautas-weetneeki 18tā Dezemberi (pehz jaunahs kalenderes rehli-najot: 30tā Dezemberi) bija kopā, tad wini dabuja daschadas leetas pahrspreest, kas sime-jahs us daschadahm walsis nebuschānahm. Wis-pirms nahza pahrspreeschānā tahs nebuschānas, kas atrodamas us Kubas salu; tad tika pah-rspreesta nelahga naudas buhschana, kurā atro-dahs pate Spanija, un bes tam daschadas zitas Spanijas buhschānas, kas zaur fawahm sawa-dahm ihpafschibahm deesgan sinamās. Tautas-weetneeki spreeda schurp, tautas-weetneeki spreeda turp, tomehr no wisas pahrspreeschānas nekas ne-isanahza.

Tā nosauktā trona-runā, kas gadam beidsotees tika tureta, tika peeminets, ka Spanija fawus kara-speklus pawairojuse, bet pee tam peeminets, ka naudas leeta buhtu labakā labr-tibā eegrosama.

**Turzija.** Turzijas sultanam, kam teescham schini brihdi naw wislabakas deenas, wehl weena jauna libele peenahkuse klah, proti bijuschais Egiptes waldineeks Ismails dara sultanam jau-nas nepatishchanaš. Ta leeta ir tā: Bijuschais Egiptes waldineeks atweenu wehl ir niktis us sultanu, kas ir wisu muhameda-tizigo waldineeks, un winsch ir us sultanu tapehz piktis, ka tas ir atlahwis, ka pehz leelwalstu spreeduma winsch, proti Egiptes waldneeks, no Egiptes waldischa-

nas trona atzelt. Lai nu fawas dusmas pret sultanu waretu islaisi, tad wezais Egiptes wal-dineeks wisur starp muhamedaneem ispausch, ka sultans ne-eewehrojot muhamedanu tizibas liku-mus un us tahdu wihsu ustiziba pret sultanu teel masinata.

**Greekija.** Nupat atnahkuschas no Atenas sinas, ka robeschu stribdas leetas starp Turziju un Greekiju gan laikam zaur weenkahrscheem leelwalstju spreedumeem netifschot islibdsinatās, bet buhschot pee ziteem libdsjekem jakerahs. Zaur schihm sinahm Greekijas jautajums paleel flai-draks. Berlines nelihgumā flaidri issazits, kahdi semes-gabali no Turzijas puses Greekijai pee-schkirami. Tahdā buhschānā gan katram ja-jauta, kapehz gan wehl wajadsetu ihpafschas schkibreju teefas, ka tas beidsamā laikā starp leelwalstim bija nodomats. Us schkibreju teesu simejotees gan weegli saprotams, kapehz Gree-kija prasija, kamdehl leelwalstis domajuschis us ihpafschas schkibreju teefas, kad jaw Berlines nolihgums wisu nojaka.

Kad nu wehl tiktu eezelta ihpate schkibreju teefa, tad gan weegli saprotams, ka zaur schahdu schkibreju teesu tiktu isnihzinati Berlines nolih-gumu nofazijumi, jo waj nu Berlines nolih-gums ir spehla, jeb gaidamai schkibreju teefai ir spehls, gala wahrdu nofaziht robeschu leeta starp Turziju un Greekiju, bet abi nospreedumi naw wajadsigi, lai leeta tiktu isschkirta. Schi leeta ir flaidri saprotama, kapehz Greekija ne-peenem jeb ar wiseem spehleem pretojahs pret mineto schkibreju teesu.

Zaur scho issazijumu, kas no Greekijas puses issazits, ir flaidri redsams, ka diwas leetas wajadsigas, proti ka nupat mineta schkibreju teefa, pastahwoscha is Siropas leelwalstim, esot atmetama un ka stingri jaturahs pee Berlines nolihguma. Zaur to nu gaischi no Greekijas puses israhdits, ka Greekija wispirms grib tu-retees pee Berlines nolihguma. Ko wina bes tam wehl grib panahkt un kas nestahw Berli-nes nolihgumā, to wispirms nepeeminesim.

Kad nu Greekijas leetu pahrrunajam, tad nu paskatifimees us Greekijas jautajumu, ka winsch iszehlees, proti kahda winam, tam Greekijas jautajumam, ir wehsture. Greeku-Turku robeschu leetai ir faws ihpats eemestis un tas meklejams tani laikā, ka pirmo reisu Greekija atswabina-jahs un pastahwigu kehina walsi dibinaja. Toreis leelwalstis, zita us zitu naibigas buhdamas, nolika Greeku walsi tahdas robeschas, no ku-rahm bija paredsams, ka Greekijai us katru wihsu ar laiku buhs stribds dehl robeschahm jazel. Tas tagad ir notizis.

### Sweiki!

„Nu sweiki Latvju dehli, meitas!“

Sauz Mahjas weefis iseedams.

„Divdesmitpeekto reisi sweikas

Zuhs mihlas Latvju buhdinas!“

Divdesmitpeezas wagas dsinis

Tew fawai tautai kalpodams.

Ar sweedreem ezejis un aris

Pee Lawahm durwim peenahkdams.

Nu paschds wihra-gaddis buhdams,

No jauna dewos lihdomā.

Un wezi jelmi, wezas faknes

Bij jarauj tautas tihrunā.

Tadehl pee darba, kahjās aschi,

Kam tautas gods un flawa ruhpi!

Lai simee paleel weeni paschi.

Pee darba dehli, nahkat schurp!

Dbl. 3 lks.

### Romanowu familijas weza pils Maskawā.

Kad breesmīgais jahrs Maskawā bija beidzies waldbiht, tad preeksch Kreewijas eefahlahs breesmīgais 17tais gadu simtenis. Senec Kreewu patwaldneeki is Kurika zils bija nobeiguschees un Tataru pehznahlamais ar pahrdroschu rolu fneedsahs pehz waldbneeka trona. Rahds smagums spaidija wifās firdis, newilot fajuta, ka drihsunā fazelshotees negaišs — un negaišs fazehlahs! No Polijas jeb Polu semes atnahja wehstis, ka tronamantneeks Dimitrijs, Joana (Zahna) IV. dehls, esot Uglitschā nosištis, bet taisnibu fatot winsch nebija nonahwets, bet turprei sawus tautas brahslus fauja, lai tee wina nama isjaukto teesibu atjaunotu. Kreewu firdis aisdegahs, Kreewu seme fazehlahs. Bijal breesmigi laiki, bija liktena laiki. Kreewija zeeta mokas, publedamahs dsemdeht jaunu laikmetu Kreewijas wehsture. Seschi gadi aisgahja ar asnu laistischanu karā, bet liktenis bija nolehmis, ka scheem breesmu laikiem bija beigtees. Kreewija bija pate sewi atsinuschs, wina fanehma sawus milsu spehklus un eenaidneekus bareem aisdsihdama, fapulzejahs ap ikumigo Kurika pehznahlamu:

Februara mehnesi 1613. gadā tila eewehlets us trona jauns leelstungs is Romanowu nama, kuzsch us jahra troni noschdedams waldbija sem ta wahrda Michails Fedorowitsch.

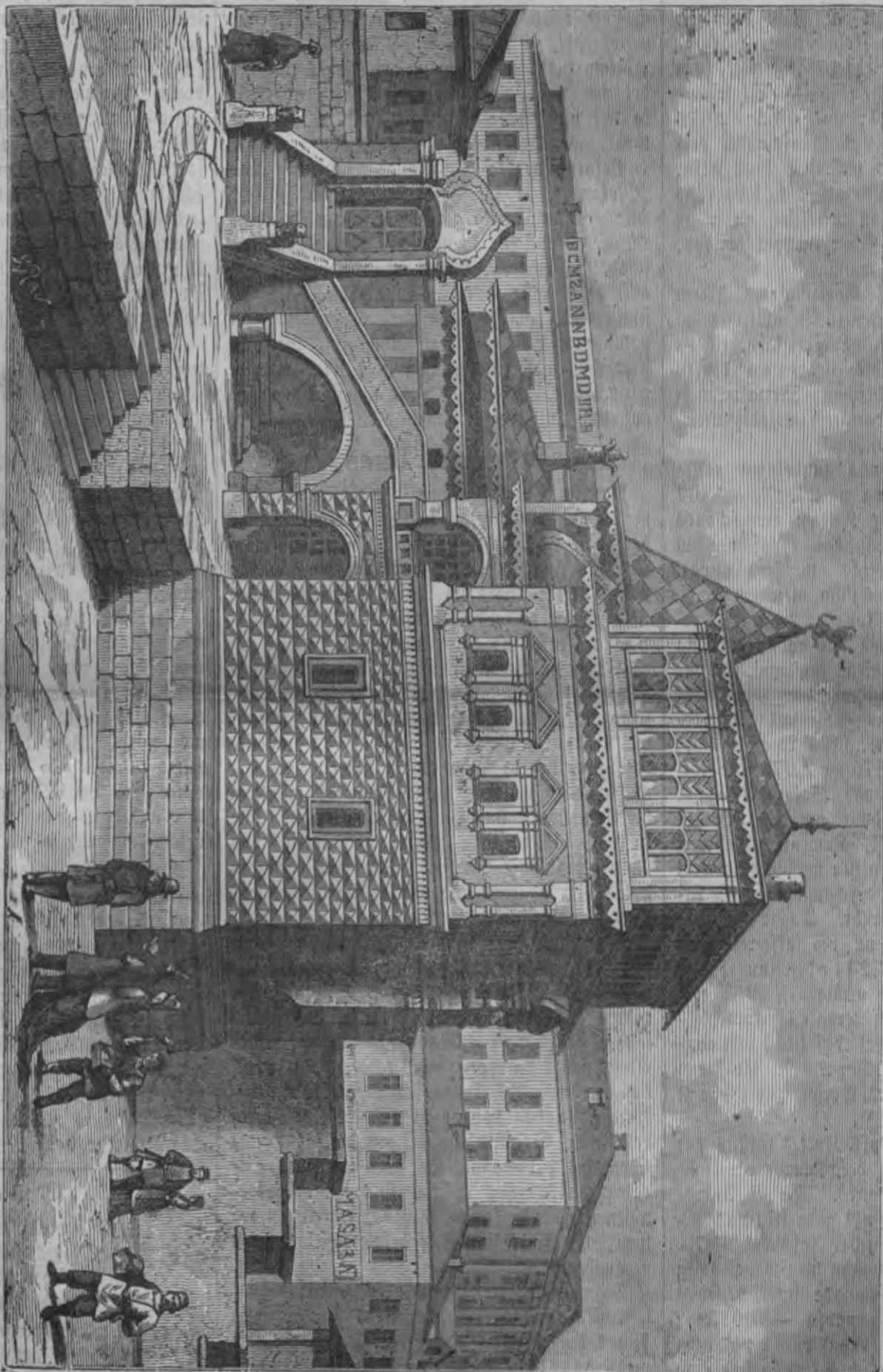
Kreewijai bija wehl wifabi laiki un politiskas negaiši japeedshwo, lihds Behteris Leclais par Kreewiju sahka waldbiht, ar sawu milsu garu Kreewijai jaunu dsihwibu dodams.

Ar Michailu Fedorowitschu sahka par Kreewiju waldbiht Romanowi, kureem bija nolemts Kreewiju padariht leelu un laimigi un pee kureem peeder muhsu augsta Kunga un Keisara Majestetes namš.

Romanowu familijas weza pils Maskawā, no kuras schini numurā bildi pasneedsam, ar sawu preekschas-pusi ir taisita us Maskawas upes pusi, kamehr pils pakatas-puse ir us Warwarkas eelu. Tagadeja Maskawa, falihdsinajot ar fenako Maskawu, wairs naw pasihstama, tomehr schi fena Romanowu pils wifahm pahrweschchanahm

par spibti ir wefela usturejufehs; schini pili Michails Fedorowitschs, pirmais jahrs is Romanowu familijas, ir dsimis; ta lihds 1865tam gadam palika bes kahdahm eewehrojameem pahrgrossijumeem. 1865tā gadā, kad muhsu augsta Kunga un Keisara kroneschana bija Maskawā, tad Winsch scho pili lika pahrjaunot, bet tahdā paschā isflata un buhschana, kahda ta bijuse 17tā gadusimteni. Schi darba isdarischana tila

tur basnizu til daufs. Pakatas puse, kas us muhsu bildes naw redsama, atrodahs, ka jaw fazijam, us Warwaras eelas pusi, kura (eela) schini weeta ja schauraka un tapehz lauschu druhsuma schē jo wairak manama, jo winahm masaka ruhme jafaspeeschahs. Paschā apalschahs puse jeb semakā weeta atronahs pagrabi un ehkis; pirmā tahschā atronahs cerotschu lambari un daschadas nogulbijumu ruhmes (magasines),



turpretim zitās, augschas tahschās, kas saweenotas sawā starpā ar schaurahm, tumschahm trepehm, pilnigi lihds juntam eetaistās dsihwojamas un familijas istabas. Schihis istabinas ir pa leelakai dalai semas, schauras, ihpaschi ar maseem lodsineem. Dsihwojamu istabu seenas ir iskrasfotas ar leepas koku greesumeem; gar seenahm steepjahs osola koka benki ar samata spilweneem, kas no preekschas peestiprinati pee grihdas; greesti ir isgresnoti ar sudraba un selta un sihda audumeem, kur eeschuhti familijas zilts-ihmes un daschadi nosihmejumi. Stā wifās Kreewu istabās, tā ari schē katrā istabā ir preekschas stuhris, tur karajahs swehtbilde, ar to pee winas peederigo lampinu, kas teel aisdedsinata swehtdeenās un swehtku deenās. Par ihpaschu gresnumu schihm istabahm peeminamas familijas portrejas (nobildejumi), tad Benegijas speegeli, istabas leetas, trauki un zitās weglaihu leetas, kas scho pili dara par loti eewehrojamu.

Schi eewehrojama fena pils, no kuras bildi pasneedsam, atrodahs Maskawas pilsfehstā, ko Kreewi mehds nosaukt ar daschadeem mihteem wahrdeem, ka par peemehru: „Maskawas mahmulina,“ „baltakmenu mahmulite“ u. t. pr. Maskawa ari ir teescham Kreewijas firds. Par

usdota architektam Richteram, kam ari pilnigi isdeweess, scho usdewumu isbildiht. Muhsu schi numura bilde israhda tagadejas pils isflatu.

Paslatamees us pili paschu. Tai sklatitajam peegreestā puse (pils preekschas puse un kahda fahnu data) ir wisur eewehrota senlaidu buhwes isflata. Pilei pa kreiso rolu ir redsamās buhwes no tuwumā buhdama klosterā; bes tam aplahrt pili stahw wehl trihs basnizas, par ko Maskawā nemas newajaga brihnitees, tapehz ka

winu kahdu wahrdu schē peespraudisim. Maskawas pilsfehstai ir kahdi 400,000 eedshwotaji un winas plaschums issteepjahs kahdas 8 juhdses, kad wisaplahrt mehro.

Winai ir 32 preekschpilsfehstas, 356 basnizas, no kurahm ir daudsham apselittas kupeles (apaki torni), 21 klosteris, daschadas pastaigafchanas weetas, bet no wifahm weetahm jo eewehrojams ir Kremlis, kura noteekahs muhsu augstu Waldineeku kroneschana.

**Atklats uf 1880. gadu**

Pastatamees uf gadu, ko nupat nodfihwoju-  
fchi, tad atrodam, ka ari fchim gadam ir biju-  
fchi ihpafchi atgadijumi, kas winu atfchir no  
ziteem gadeem, kas winam dod fawu ihpafchu  
wehsturi.

Schini ihfa atklata newaram wisus swari-  
gus notikumus plaschi pahrunaht, tilai kahdus  
fchi ihfeem wahreem peeminesim. Lai fahkam  
pirms ar Kreewiju.

Kreewijai, muhsu plaschai tehwijai, fchi  
1880tai gads ir bijis loti cemebrojams gads:  
Muhfu augstais un scheligais Semestehws, Kei-  
sara Majestete, swehtija Sawus 25. gada wal-  
dischanas swehtlus un wisa Kreewija gaidija  
ar gawilefchanu scho brijdi, kur waretu pee  
augsta Keisara Majestetes palahpenehm nolikt  
fawas padewibas un pateizibas, fawas ustizi-  
bas un mihlestibas juhtas, tad preefch tam breef-  
migs notikumus fatrizinaja wisu Kreewiju, wisu  
pafauli. No Peterburgas ar telegrafu fkehja  
ar sibena ahtrumu ta breefmu fina: 6. Febru-  
ari ap plst. 7 pehz pusdeenas notikahs apafsch  
Seemas-pils walts-istabas sprahgschana, kas  
zaur dinamitu isdarita. Besdeewigais laundaris  
laikam zerejis ar sprahbsinaschanu aifnemt muhsu  
augsta Keisara Majestetes swehto dshwibu, is-  
redsedams fawam welna darbam to laiku, kura  
Wisangstaki pusdeenas maltite teel notureta, un  
eegrosidams sprahbsinaschanas fpehreeni uf Kei-  
sara Majestetes ehdamo fahli. Deews Swai-  
dita dahrgo dshwibu isglahba, mums wiseem  
leelu schelastibu parahdidams.

Truhst wahrdu, ar ko isfajist to ihgumu  
pret breefmu darbu Seemas-pili. Besdeewigee  
laundari, ar fawu fteplawu nodonu tihloju-  
fchi muhsu augstam Rungam un Keisaram,  
muhsu mihlotam Semestehwam pehz swehtas  
dshwibas, bet scheligais Deews atkal nelahwa  
fchim fteplawu darbam isdotees, augsta Keisara  
Majestetes dshwibu isglahbdams un fargadams.

Tant brijdi, kur wisa Kreewija taitshahs fwi-  
neht fawus leelos preeka swehtlus, kur wisa  
Kreewija taitshahs godabt fawu Aplaimotaju, —  
fchee neleerigees elles-kalpi nu pazehsa fawu roku  
pret To, preefch kura wisa Kreewija luhdha  
Deewu! Waj wajadseja fkladras peerahdischa-  
nas, ka paschai Kreewijai ar scho fteplawu fa-  
beedribu naw nelahdas dalas, ka fchi fabeedriba  
ir kahds isstums laundaru pulzinsch, kas no  
paschas Kreewijas juhtahm neta nesinaja, kas  
fchis juhtas aiflabti neewaja un apgabnija?

Ka daschlahrt, tad zilweki grib ko launa,  
tad Deews to greesch par labu, ta ari fchee  
pastahwigees negehligees usbrukumi til wareja ap-  
stiprinaht un wairot Kreewijas pawalstneeku mih-  
lestibu un padewibu pret fawu Semestehwu.

Tila pehz kahda laika isfajista Wisangstaka  
pawehle pee waldischa senata. Pawehle flaneja  
ta: Nospredumi, ka teem berdsama laika noti-  
kufcheem noseedsigo laundaru mehginajumeem,  
lai waretu walts- un fadsihwes-kahrtibu Kreewija  
apgabst, gals jadara, Mehs efam pawehlejufchi:

1) ka preefch fadsihwes- un walts-kahrtibas  
aiffargafchanas ezejama Peterburga Wisangstaka  
efekutiwas komisija; 2) ka fchi komisija pa-  
stahwehs is wirspreefchneeka un pehz wina prahta  
ezejameem lozektlem; 3) ka par winas wirs-  
preefchneeku ezejams Charkowas pagaidu gene-  
ral-gubernators, grafis Loris-Melikows; 4) ka  
komisijas lozekli, ko wirspreefchneeks preefcha  
lisis, teel zaur Wisangstako pawehli apstiprinati.

Bes tam wirspreefchneekam ta teesiba, komisija  
usnemt katra personu, kas winam par derigu  
israhdabs. Tahlat ir pawehlets, ka wisas wee-

tigas teefas, general-gubernatori, gubernatori  
un pilssehtas-galwas ir padoti efekutiwas-ko-  
misijas wirspreefchneekam un wisahm teefas  
nodalahm peenahlabs, wirspreefchneekam pilnigu  
palihdsibu sneegt. Bet winam brijdi, wispahri  
wisu daribt, ko winsch par derigu atrod preefch  
walts-kahrtibas ustureschanas, pee kam wina  
nosajijumi no wiseem bes runas ja-ispilda.

Zaur Wisangstako pawehli ezejtam efekuti-  
was komisijas wirspreefchneekam, grafam Loris-  
Melikowam, ar laiku isdewahs noseedsigo laun-  
daru fabeedribu atklahit un noseedsneekus teefu  
fodam nodot, ka to fawa laika jo plaschi  
finojam.

Utnahja fengaiditee augstee swehtki. Muhfu  
angstais Rungs un Keisars Sawus 25 gadu  
waldischanas swehtlids Wisufscheligi lika isflu-  
dinahit schahdu wisangstako Manifestu, kura swa-  
rigakee nosajijumi flaneja ta:

Kad mehs atradufchi par labu, fchodeen, kur  
Muhfu waldisbas-laiks pastahwehs diwdesmitpeezus  
gadus, preefchir Saweem usizameem pawalst-  
neekem atweeglinafchanu parahda palikufchu no-  
doschanu, strahpes-naudu un jitu truhkumu no-  
lihdsinaschanu, tad Mehs pawehlam isdeshit no  
rehkinumeem: Pusi no teem parahdeem, kas lihds  
fchai deenai fakrahjuschees: pee galwas-naudas  
un ar to agraf fakara stahwofchahm malfas-  
chanahm u. t. t. Tapat ari no strahpes-nau-  
dahm, kas lihds fchim laikam walts-lahdei par  
labu teem uslistas, kas palikufchi parahda:  
walts-, grunts- un no mahjahm malfajamabs  
nodoschanas pilssehtas un mehts, ta ari agraf  
noliktahs jeb wehlat pa-augstinatahs kortel-nau-  
das. Wisi walts-lahdei peenahlami nodoschanu-  
parahdi, kas lihds 1. Janwarim 1875. g. fa-  
krahjuschees, ir pilnigi atlaisti. No ihpafchu  
nodoschanu parahdeem (indirect Steuern), kas  
lihds 1. Janwarim 1879. gada fakrahjuschees,  
wisas tabs sumas ir pagalam isdeshschamas, kas  
ne-aifneeds wehl 50 rubli, bet tabs, kas leela-  
kas, ir pamafinamas par 50 rbl. Wisi krona  
kase wehl ne-eeahlufchee istruhkumi un pame-  
tumi, kas lihds fchai deenai zaur pahrlahpcha-  
nahm un peenahlumu ne-ispildifchanahm iszeh-  
luschees un nesneedsahs pahri par 150 rbl., ir  
atlaisti, cemebrojot ihpafchus fchee peeliktos no-  
fajijumus.

Wisi, kas lihds fchai deenai tureti apzeetinati,  
bijufchi peelikti pee krona dardeem jeb ari no-  
likti fawos darbos apafsch usrandshbas, lai winu  
peenas atlikums nahktu uf parahdu rehkina krona  
kasei par labu, tadehl ta tee nespehja scho pa-  
rahdu paschi atlihdsinat, ta ari wisi tee, kas  
wehl buhtu pehz likumeem parahdu malfafchanas  
ne-eespehjas dehl apafsch nosajijumeem nolee-  
kami, — ir atswabinati no zeetuma un krona  
darba par to parahdu datu, kas kronim nahlahs,  
bes ka tee peenahlumi tiktu aiflahreti, kas wineem  
ir pret ziteem laubim, un ari bes tam, ka fchee  
nosajijumi aifnemtu tos, kuru leetas wehl naw  
galigi ispreestas. Ne-aifmalfatas afzises-sumas,  
ka ari semneeku wehl nenolihdsinatat pirlfchanas  
sumas par grunts-gabaleem un tahdu malfas-  
chanu, kas nahl pilssehtu, pagastu jeb paschu  
lauschu-kahrtu wajadsibahm par labu, ir usfla-  
titas par tahdahm nodoschanahm, pee kurahm  
fchis Manifests it neta nepahrgrosa.

Tapat ari tee ir isflehti no Manifesta pa-  
fludinatas schelastibas, kas taitfni pascham kro-  
nim jeb krona cestahdijumeem peederigo ihpa-  
fchumu isfchlehdrejufchi jeb apfagufchi, lamehr  
tas bijis usrizets winu pahrwaldiba, ka ari wisi  
tee, kas lihdschi un ar uodomu tilai pehz fawa  
labumu dshhdamees likumus pahrlahpufchi un

kronim flahdi padarijufchi. Tabs strahpes-nau-  
das, kas pehz, lihds 1. Julijam 1875. gada  
spehka bijufcheem fchtempetu-likumeem peedsena-  
mas, bet naw lihds fchim wehl pilnigi aifmal-  
fatas, tabs ir atlaistas un jaunahs strahpes, kas  
pehz teem pascheem likumeem buhtu usleekamas,  
naw wairs ja-usleek. Wifas tabs strahpes-nau-  
das, kas pehdejos 10 gados lihds fcha Mani-  
festa isfludinafchanai par netaitfni usfahstahm  
fuhdsibahm jeb par neriktigu apeleerefchanu kro-  
nim par labu uslistas, teel atlaistas, bet ta data,  
kas peekriht paschahm teefahm, teefu fstrahwe-  
reem, noseedsibu usrahditajeem un labdarigeem  
cestahdijumeem, netee zaur tam nebuht aiflikta.  
Nodoschanas un daschabas strahpes-naudas —  
til ween ne strahpes pee fawu preefchu ee-  
wefchanas — kas kronim wehl lihds fchai deenai  
bija jadabu: par neriktigu wehribas ufoschamu  
preefch tahdahm leekahm, par to no ahfsemehm  
eevedot tulla jamafsa, par fchee peederofchu rakstu  
ne-eesneegfchanu likums nosajita laika, par  
ahfsemju preefchu ee-  
wefchanam bes wajadfigeem  
dokumenteem, par o-  
semes uspirtahm prezhem,  
kas naw tahdas, ar tullas-waldisbas  
eesneegids  
papihros apshmetas, par tahdu ahfsemju preefchu  
ee-  
wefchanu, kas pawifam aifleegtas jeb nowestas  
tahda tullas-weeta, kur winas peeder — ir pa-  
mafinajamas katram wainigam par 150 rubl.  
Tahda pascha mehra ari strahpes-naudas ir pa-  
mafinajamas par tullas sehgelu flahdeschanu,  
kas teel listas kuga luhlahm jeb ofselshzela wa-  
goneem, ja tur eefcha ahfsemes prezes, par ku-  
rahm tulla naw wehl nomalfata un kas tadehl  
pahrwedamas uf peederofchu tullas-weetu. Aif-  
dewumu atlikumi, ko tahdi laudis no krona  
dabufufchi, kas zaur uguns-grebleem, pluhdeem  
jeb zitadi nelaima nahkufchi, ir pilnigi atla-  
ifchami, ja no wineem jaw eemalfata kapitala  
data aifneeds, intrefes un malfato strahpes-naudu  
peerehkinot, aisdota kapitala labumu; teem ziteem  
aifdewumu dabutajeem teel atlaistas pagaidu-pro-  
zentes un ari paschi atlikumi lihds 150 rublu  
preefch katra aifnehmeja.

Tas ihsumu fanemts bija augstais Manifests.  
Is pateizibas, ka scheligais Deews muhsu aug-  
stam un mihlotam Semestehwam atlahwis wisai  
Kreewijai par swehtibu un laimi til ilgi waldisht,  
ka ari par peemiru pee fcheem augsteem waldis-  
chanas swehtkeem wisur Kreewija waj nu flo-  
las jeb zitas kahdas cemebrojamas cetaites tika  
dibinatas, waj kahdi cemebrojami tautas swehtki is-  
rihloti, ka par peemehru Latweefchi waldischanas  
swehtkeem par peemiru isrihloja fawus otrus  
wispahrigos dseedafchanas swehtlus.

Bet ka mirstigam zilwekam naw nolemts,  
tilai tihrus preekus baudiht, kur nebuhtu pee-  
maifitas behdas, ta ari leelabs Kreewu walts  
neflaitamahm tautahm un walstim bija pehz  
fcheem augsteem preeku swehtkeem leela noskum-  
schana un behdafchanahs japeedsihwo. Muhfu  
augsta Semesmahte Marija Melfandrowna, Kre-  
ewijas Keisareene bija 22tra Maja ap 8. rih-  
stundu uf muhschigo dusu aifgahjufe. Pa wi-  
fahm Kreewijas malahm ar wehja ahtrumu te-  
legrafa stihgas aifnesa scho behdu-finu, ka muhju  
firdsmihlota Semesmahte, augsti godata Kei-  
sareenes Majestete bija Deewa meera aismigufe.  
Ne-iffakamas behdas pahrehma wisas ustizamu  
pawalstneeku firdis. Jaw mehnescheem ar bailu-  
un ruhpu- pilnahm firdim par augstas Semes-  
mahtes wesehlibas buhshanu bija finas lasijnufchi  
un gaidijufchi un tomehr fchi ne-iffakama behdu-  
finu ustizamu pawalstneeku firdis lihds pascheem  
dshumeem fatrizinaja.

Pastatamees uf ziteem notikumeem Kreewija,

tad nu buhtu wispirms peeminama leela noseeds-  
neeku teefaschana Peterburga, par to sawa laikā  
plafchi jo plaschi awises sinoja. Schè nu  
nahja gaismā wisi tee launee zenteeni, lahdi  
bija minetai laundaru fabeedribai. Zitus notiku-  
mus un atgadijums, kas plaschā Kreewijā no-  
tikufchi, schē ihšā pahrskatā newaram peemi-  
neht, tapeh; ka ari lahdu wahrdu gribam faziht  
par zitahm semehm; bet eelam to darijufchi,  
drufzin pakawesimees pee sawas dšimtenes Bal-  
tijas.

Baltijas gubernahm, tā, saprotams, lihds  
ar wifahm zitahm Kreewijas gubernahm schis  
gads, tā to par Kreewiju runadami peemine-  
jam; bet ari daschi notikumi ir bijufchi, kas  
tikai us Baltiju sibmejahs. Wispirms japeem-  
min, ka Baltija tiks eewestā jauna teefas-buh-  
schana, proti meera-teefas, kas nahloschā gadā  
sawus darbus sahs. Landis ar ilgofchanos  
us schahm teefahm gaidija, kas jaw zitās Kreewi-  
ijas gubernās bija eewestās. Rahdas pahrgrosi-  
schanas zaur jaunahm teefahm gaidamas jeb ar  
ziteem wahrdeem sakot, lahdas buhs schihs jau-  
nas meera-teefas, to jaw newisai ilgi Mahjas  
weesti pahrrunajam (sinams zil eepreelochu to  
warejam pasinot), tapeh; to paschu negribam  
schē afsahft. Tikai to waram schē isfaziht, ka  
meera teefu eeweschana preeloch Baltijas no  
eewehrojama swara. Dtris atgadijums, kas  
schini gadā bijis un peeklaitams pee Baltijas  
swarigeem notikumeem, ir trescha Baltijas lauk-  
faimnezibas un semkopibas leetu isstahde Riga.  
Lihds ar isstahdi tika Riga notureti 2 wispah-  
rigi dseedaschanas swehtku, proti Latweeschu  
dseedaschanas swehtki un wispahrigee Wahzu  
dseedaschanas swehtki.

Bes tam bija ari Igauneem dseedaschanas  
swehtki Mehwele. Par Latweeschu dseedaschanas  
swehtkeem runajot, waram tikai jauku un labu  
pastahstih; tomehr wini ir deesgan dšihwi kau-  
schu atminā, tā ka mums newajadschis, tos sih-  
laki peemineht. Tikai to gribam peemineht, ka  
par scheem jaukeem tautas swehtkeem no weiklas  
spalwas farakstita teizama grahmatina jaukā,  
tefoschā Latweeschu walodā. Ari scheem sweht-  
keem par peeminu taisita ihpate bilde. Starp  
ziteem notikumeem Baltijā japeemin, ka Zelgawā  
ir dibinata Latweeschu beedriba. Par Latweeschu  
rakstmeezibu runajot mums jafaka, ka schini gadā  
weens Latweeschu laifraksts sawu gaitu beidjis  
un ka wifadas jaunās Latweeschu grahmatas  
klast peenahlfuschas, pa leelakai dalai tabdas,  
kas der laifakaweklim. Tas jo eewehrojama  
fazerejums gan buhs „Salkscha lihgwina“, ko  
gan droschi waram nosaukt par weenu no Lat-  
weeschu rakstmeezibas seedeem. Rahdu wahrdu  
par mhshu plascho tehwiu Kreewiju un maso  
dšimteni Baltiju fazijufchi gresifimees us ahr-  
semehm.

Wahzija. Kad ne-eewehrojama daschadas  
pahrspreeschanas par walsts eelochigahm buh-  
schanahm, tad mums no Wahzijas ne-atleekahs  
peeminams; bet weenu leetu mehs tatschu newa-  
ram atstahht nepeeminetu un schi ir tā nosau-  
zama Antisemitu fabeedriba jeb fabeedriba pret  
schihdu eespehju walsts- un kauschu-fadsihwes  
leetas. Daschi Wahzeeschu, atshidami, ka schihdu  
eespehja Wahzija arweenu spehla peenemahs  
un domadami, ka zaur to Wahzijai noteekahs  
leela flahde, ir zehlfufchi nupat minetahs Anti-  
semitu fabeedribas. Rahds sihws prahts Anti-  
semitu ir pret schihdeem, to neween redsam no  
teem raksteem, ko Antisemitneeki pret schihdeem,  
islaidufchi, bet ari pat sapulzēs, kur wineem ar  
schihdeem nahf fatifschanahs. Tā par peemehru

lahdā sapulzē, kur kristigeem un schihdi bija kopā,  
iszehlahs sadurschanahs starp schihdeem un kri-  
stigeem, kas ar to beidsahs, ka schihdi dabuja  
pehreenu. Preeloch lahdam nedelahm scho leetu  
plafchaki saweem lasitajeem pastahstijam.

Belgija. Schē bija eewehrojama ultra-  
montanu zihnischanahs pret brihwprahstigeem  
walsts likumeem, kas nosazija, ka garidsneekem  
pahrwaldiba par skolahm ja-atnem un tā tad  
wifas skolās japadod sem walsts pahrwaldischanu.  
Ka garidsneeki no pahrwaldibas par daschahm  
skolahm negribeja atlaitees, tas weegli protams,  
kad eedomajam, ka ar skolahm war daudsi ko  
eespeht us kauschu prahtu. Wini, proti katofu  
garidsneeki, gresahs pee sawas galwas, pee pah-  
westa Romā, bet tur dabuja atbildi, lai waldi-  
bai tā nepretojotees.

Franzija ultramontaneem naw labaki klah-  
jees, jo ari schē wineem bija pret laizigu walsts  
waldibu jazihnahs un beigās japadodahs. Tā-  
pat ari schē pirmahs eemeelis meklejams jaundis  
skolās likums, peh; kureem wifahm skolahm  
jastahw apafsch walsts pahrsinas. Kā protams,  
tad ultramontani schahdeem likumu preelochliku-  
meem stahjahs ar kahjahm un rokahm preti, bet  
schi pretoschanahs wineem neko nelihdseja; jo  
waldiba stingri pee saweem likumeem turejahs  
un beidsot bija ultramontaneem japadodahs.  
Wispirms jesuiti tika is Franzijas israiditi un  
peh; tam ari muhki is klostereem tika isdšihiti un  
taisnibu sakot, wini tika isdšihiti, tapeh; ka wini  
waldibas israidischanas nosazijumeem nepaklausija  
un waldibai wini bija ar waru isdšinami. Rah-  
das daschadas leetas pee schihs israidischanas  
notikufschas, par to sawā laikā awises jo plaschi  
sinoja.

Anglija. Anglijā brihwprahstigeem partijai  
isdewahs no sawā widus eezelt ministeriju, kurai  
par preelochneeko bija Gladstons, brihwprahstigeem  
partijas wadonis; bet Gladstonam ne-isdewahs  
Anglijas politiku tā wadiht, ka Anglija ar to  
wareja ar meeru buht. Laikam nahloschā gadā,  
kur jauna ministerija tiks eezelta, wairs gan  
brihwprahstigeem partija nedabubs wirstroku. Bei-  
dsamā laikā ari Anglu awises nefa sinas, ka  
Gladstona ministerija ilgi neturetees. Anglijai  
schini gadā wifadas nepatilschanas bijufschas,  
tiklab paschu walsti, kā ari Asija un Afrika, ko  
pahrrunajam, kad schihs pasaules datas peemi-  
nesim. Greeschamees us Angliju atpakal, tad  
mums schē japeemin kauschu nemeeri Irlandē.  
Nemeeri jaw til tablu attihstijufsches, ka katru  
brihdi leelaks walsts dumpis war iszeltees; bet  
plafchaki par scheem nemeereem runahht, neturam  
par wajadsigu, tapeh; ka tee wehl lasitajeem  
deesgan dšihwā peeminā ar wifahm nelahrtibahm  
un fleplawibahm.

Par wifahm Giropas walstim schē nerunajam,  
tikai wehl peeminesim Turziju un Greqkiju.

Turzija. No Turzijas ihpaschi japeemin,  
ka wina ar wifadu gudribu un wiltibu raudsija  
isgrositees, lai winai nebuhtu Berlines nolihguma  
nosazijumi ja-ispilda. To ihpaschi redseja Dul-  
tschinas leetā, kur Turzijai wajadsēja lahdu  
semes gabalu un pilsehtu nodot Montenegrui.  
Kad Turzija wairs zitadi newareja isgrositees,  
tad wina Albanceeschus us nemeereem paslubinaja.  
Beidsot winai tatschu bija japadodahs un Mon-  
tenegrui preti ja-ispilda Berlines nolihguma no-  
sazijumi.

Greqkija. Nobeschu ischirschana starp  
Turziju un Greqkiju naw arweenu wehl beigta.  
Greqkija stipri fataisjahs us karu, tā to dees-  
gan plaschi sawā laikā sinojam, bet schini gadā  
gods Deewam pee asinu isleeschanas nenahja.

Ar scheem wahrdeem no Giropas atwadidamees,  
gresifimees wispirms us Asiju. Wispirms  
japeemin, ka Kuldjahas leetas deht Mihna gr-  
beja dumpi zelt ar Kreewiju, bet wehlal asih-  
dama, ka karsch gan winai par labu ne-isdoseet,  
Mihna atmēta kara-domas. Persija bija karsch  
ar Kurdeem. Afganistanē bija ar Angleem  
karsch.

Afrika. Afrikas deenwidus galā Angleem  
bija kauschanahs ar meschoneem, Basuteeschneem,  
un stihdi ar winas tureenes kaimineem.

Amerika. Zaur Panamas semes schaurumu  
Widus Amerikā ir nodomajufchi kanalu rakst,  
kas buhs ihšis milsu darbs.

Australija. Tur ir usgahjufchi bagatu  
seltu semi.

Sawu schi gada atskatu beigdami un no  
saweem mibleem lasitajeem atwadidamees, mehs  
teem ussazam:

Us preezigu faredsefchanas jaunā gadā!  
Redakzija.

### Par dabas leetahm.

Dabas leetahm pa wirsu un eelochā ruhmes,  
zaurumi, alinas un stibri rodahs, kur winu pa-  
schu materijas jeb taisama eelochā naw, bet zits  
kas, wiswairal gaisis jeb uhdens. Ruhmes,  
zaurumus, alinas, war ar azim redseht, kur  
wajadsigs, zaur leeluma glahsi; ja ari ar scheem  
ribkeem nepeteet, useet scho ihpaschibu zaur pro-  
weschanu un aprehkinaschanu.

Zaurumini, alinas, ar wahrdu eelochpusrubmi-  
tes paleel masakas, kad dabas-leetu no wifahm  
pufehm fapreesch; ari isklata zaur tam masala  
teel, tā wilnu jeb pakulas rokās fapreeschot to  
war nowrast, un taisamas dalinas beeschaki kopā  
stahdahs. Peh; tam, kur eelochpufes ruhmites,  
zaurumini un alinas aprobeschotā materijas  
ruhme daudsi waj mas rodahs, dabas-leetas sma-  
gas jeb weeglas, tā taisama dalinas aprobe-  
schotā ruhme beeschak' jeb plaschal' kopā stahw,  
par beesahm jeb schkidrahm fauz, tā par pr.  
audeklu. Tadeht beeschas gradi rodahs, un pil-  
nigi beeschai dabas-leetai wajadsetu bes zauru-  
mineem un alinahm buht.

Schwamis, korkis, ahda un malka ir zaur-  
lainas dabas leetas — mhshu meefas ahdei,  
zaur ko ta istwailo, ronahs us kwadratjella wir-  
sus, wairal ka tuhstfoshu, pee-augufscham zil-  
wekam, kam 15 kwadratpehdu ahdas wirsus  
leels, pahri par diweem milioneem zaurumini.  
Mahlu un glihda semē uhdens daudsi ne-eewel-  
kabs, ta naw til zauralaina, tā wajaga, tapeh;  
ja-ar un smiltis ja-uswed, tad pakils irdena.  
Malka peemirkt, durwis un logi peebreest, firni  
ismirkt, schē ihpaschiba klast, ko par zaurumalu  
waretu faukt. Stahdi eewelk uhdeni un istumj  
gahsas un kwikus. No malkas uhdeni un ta-  
pat no uhdena ween gaisu ispumpejot un wah-  
rot burzgulifchi uspuhschahs — uhdeni un  
dšihwjudrabu war zaur gaisa-pumpi dehtam un  
ahdei zauri speest.

Sahli uhdeni eeberot un iskaufejot aprobe-  
schota ruhme leelaka nepaleel, tas ir, weens mehs  
uhdena til pat leels, waj uhdens sahlits, waj  
nesahlits. Uhdens un spirts, tapat uhdens un  
sehra jeb sehwele-flahbums kopā fajaukti, cenem  
masaku ruhmi, tā abu ruhmes kopā preeloch  
maifschanas istaisija. Ari akmini zauralaini,  
to war pee teem no upehm un jubrahm isnem-  
teem redseht, — kad fadausa. Metali, schlo-  
reti trauki, wismasal stiklis, nelaisch twaitu,  
gahsu un tefoschu dabas leetu zauri. Ar uh-  
deni pildita selta lode, ko Florenzes pilsehtā  
1661. g. dikti stipri speeda, laida uhdens pi-

lites zauri, kas kã rafa isflatijahs, bet stiklu jeb glahsi nosaka panisam nezaurulainu.

Dabas leetas war zaur ahrpufes spehkeem no weenas weetas us otru pahrzelt. Schini nodomã fauz tai famo par to kustedamo eelsh ruhms.

Egisham needras speckam wifas pufes weenã garumã; bet speeki par stihpu faleezot un ismehrijot atradihs, ka ahrpufe garaka par eelsh-pufi, kas zaur tam nahlahs, ka ahrpufe isstepta un eelshpufe faspeesta. Speeki wala laischot tas atkal ahtri patã no sewis par tai-fnu paliks un us wifahm pufehm buhs weenã garumã. Federes-spehks wifahm tahdahm dabas leetahm, kas faspeestas, ahtri paschas no sewis issteepjahs, kas faleektas, ahtri paschas no sewis atleezahs, jeb kad winas sagreestas, paschas no sewis ahtri atscheketerejahs. Til zee-tahm dabasleetahm ta diwejada ihpaschiba, til-lab issteeptees, kad faspeestas, kã ari sawilltees, kad issteptas tapufchas.

Federes spehkam ari grahdi. Wisleelakais federes-spehks ahrdetam tehraudam, kaltam misinam (no wara un zinka), pulstenu metafam (no wara-zinka un alwas); kã ari elesantu un ziteem kau-leem. Patihl skatitees, kad ar kautschula-, kaula-un almina lodehm prowes taifa; lodes weenã leelumã kriht no weena augstuma us almina tapeles, kas ar oglu putekfeem apbahrstita. Ap-flatot rahdahs, ka wifahm naw weenadi leels melnumã, ko no almina tapeles oglu putekfeem dabujufchas. Kautschula (gumi) lodei leelaks, kaula lodei masaks un almina lodei wehl masaks melnumã; ta pirma nokrisdama wairaf faspeedahs neta ta otra, un ta otra wairaf neta trescha. Tai pirmai leelaks federes spehks, neta otri; kad to trescho til daubf speestu, ka tai

tilpat leels melnumã teel, tad ta faplihstu, ta-pehz tai wismasakais federes-spehks.

Tekofchas dabas-leetas, sewischki uhdens, kad faspeestas, sperahs gan atpakat; waj winas kopã sawilltos, kad issteptos, to wehl lihds schim nesin, jo bes siltuma naw nekahda paliha, pilehm tekofchas dabas-leetas isstept. Gaisam lihdsfigas dabas-leetas ari tad puslihdsu federes-spehku rahda. Winas gan faspeestas paschas no sewis isplehshahs, bet sawas ih-paschibas dehl, arween leelaku ruhmi eenem, newar paschas no sewis masakã ruhme sawill-tees. No tam protams, ka gaisam lihdsfigas dabas-leetas pa putekflischeem zitã dabas-leetas eeflehgtas to federes spehku istaifa. Ari tahdas dabas-leetas, kur mas federes-spehka leekahs buht, masã dalinã rahda, ka tahm papilnam tahda spehka esot. Ta pati traufena glahse jeb stik-lis smalkõs pawedeendõs iswillta til lokana, ka drehbes no tahdahm dsjahm isaustas. Bes tam wehl war katriã il deenas pahrlieezinatees, ka federes-spehks wiszaur isplahita ihpaschiba. Kad rakstamai spalwei un papihram nebuhtu federes-spehka, kã tad waretu rakstihl! Spalwa faleektõs un paliktu lihka. Bes federes-spehka ne pulstens basnijã neswanitu. Rahda buhtu us spilweneem un zifahm guta bes federes-spehka! Wehã zaur meschu koku jari luhsdami galwu pahrsistu. Wis-wairaf federes-spehks azis kriht, kur to preeksch schaufchanas bruhke. Tã jaw wezõs laikõs, tas ir 212. gadã preeksch Kristus, sinameeks, wahrdã Arkimedes, pee Siphakus pilsehtas eenemschanas stopu jeb slizbogenu balka refnumã taifija.

Dabas leetu swarigaka wispahrigaka ihpa-schiba ir smagums. Wifas dabas-leetas smag-as, tas ir winahm us semi jakriht, kad winas aistura, tad turetaju speesch. Scho speeschanu

fauz par dabas-leetas swaru. Tas swars buhs dabas-leetu starpã tas islihdshinatajs.

Kã jaw fazits, dabas-leetahm wifahm us semi jakriht, lai gan pee daschahm tas otradi isfla-tahs. Kad kugis us uhdens peld un duhmi gaisã kahpi, tad tas tadehl noteek, kã uhdens un gaisã ar leelaku spehku, kã kugei un duh-meem tas swars ir, schahs leetas us augschu dsen. Jo gaisã patã ari ir smags, nes un speesch, kã wifas zitã dabas-leetas. Tahdã ruhme, kur gaisã ispumpets, waretu redseht, ka duhmi un dsells us semi weenã ahtrumã kriht. R.

Ranã drukatawã tila nupat gatawa, un ir atkal dabujama manã, grahmatu-bodẽ Rigã pee Pehtera basnijas un wifãã zitãã grahmatu-pahr-dotawãã:

### Lihku sprediki

preeksch wisadahm wajadsibahm mahjãã un us ta-peem lasami.

Otra druta. Maska 60 lap.

Schini grahmatã atrod:

- I. Lughshanas pee wifadeem ihkeem lasamas.
  - II. Lihku sprediki preeksch behrneem.
  - III. Lihku sprediki preeksch jaunteem zilwekeem.
  - IV. Lihku sprediki preeksch apprejejuscheem zilwekeem.
  - V. Lihku sprediki preeksch wezeem zilwekeem.
  - VI. Lihku sprediki preeksch sawadeem gadijumeem.
- Tã tad schini grahmatã war atrast latru sprediki, kahds nu katurreis pee sawu mihko pawadishanas ir wajadsigs. **Ernst Plates.**

### Atbilde.

Rudf. Andr. — R. Loterijas winnestu Jums isgabdahs tur, kur losi efeit pirtufsch. Greeshatees tadehl taifni schini leetã pee loses pahrdweja. **Reba Ljija.**

Atbildschais redaktors **Ernst Plates.**

## Sludinajumi.

### Par laipnu eewehroschanu

mancem zeenjameem fundehm un zeen. publikai, ta no 3. Sanwara nahf. g. sawu weikalu us

## leelo Minz=eelu Nr. 8,

netabku **Ernst Plates** grahmatu drukatawai, preti **A.** un **B.** **Wet-tericha** apteeku un pehrwju pretschu bodei, pahrzelschu.

Man no sen gadeem dahwato uftizibu luhstochu ari us preekschu wifadã sinã zaur taifnu andeli turpinahf.

Ar augstzeenibu

## J. Bürgermeister,

tehrauda pretschu bode.

## Undeles-atwehroschana.

Nr. 6, Wehwer-celã Nr. 6.

Augsti zeen. publikai, it ihpaschi saweem fenakeem lundeem, zaur scho padewigi stnoju, ta atkal esmu jaunu

## puz- un modes-prezu-bodi

atwehris. Beedahwaju is sawa bagata krabjuma: filza-, samta-, sihba- un ripsa-hutes, rihta-haubes, matu-gresnumus, sanschonus u. t. pr., matu-schleifes, agrafes, an-deklu krugas un manichetes, kã ari wifas zitãã schini nodalã peederofchas leetas.

Ari katra apstelleschana teel wisihfakã laikã ispidita.

**A. Neumann,**

Nr. 6, Wehwer-celã Nr. 6.

Trihodesmit lehtus

## buhw-grunts gabalus,

Lorna-lainã pee Baufas zela, 300 kwadrat-ases leelumã, us wehshanos leelalus, pahrdod pee weeglias nomalschanas un par it semu grunts jini

## Georg Thalheim.

Rantoris: pee rahtufcha Reklowius mahjã.

### Jannas grahmatas.

Baltiskas jantatjerns. No prof. R. P. Pogobina dahwinata Dr. G. Merzela premi-nai. 3f Kreewu walodãã tulstojis G. P.-s. Maska 30 lap.

**Puhka sawers.** Wahju tautas-teifa. Maska 20 lap.

Aggabdas Puhjischu Gederts un beedris un dabujamas turpal un wifãã grahmatu-pahrdotawãã.

### J. Schnakenburg u. beedra

### banfas-lantoris

Peterburgã,

18. pee Newsti Polizijas tilta 18

pahrdod

### prehmiju-biletas

no abeem isdewumeem (emisjahm), pee lam ir 20 rbl. us weentreis ja-eeemassa un 10 rubl. pa mehnesi janomaska. Bee pirmãã eemalfas dabu pirjãã kwiditi, turã ir usfih-meli serija un namucs, turam us to krihtschais wianests peeder.

Apdrofchina prehmiju-biletu abas emi-fias pret amortisaziju.

Agenti: **J. H. Schnakenburg u. beedr.**

Rigã, us Kalku- un Kauf-celu stuhra.

## Kufainu pulweri,

kas tuhliht kukainus nonahwe, 1873. gadã gobinatã ar

selta medalu,

pret

### blaktim, prufakeem, ta-rafaneem, skudrahm

u. t. pr.

peedahwa

### A. Krause un beedr.,

Kauf-celã Nr. 4.



kapitals 1,000,000 rbl. fudr. un leels reserwes kapitalo, 1

peenem

### apdrofchinaschan. pret uguni

mahjas, fabrikas, prezes, mahjas-leetas, laul-faimnezibas raschojumus u. t. pr. par

### wislehtafahm prehmijahm.

Beedriba pafneef schahus labumus:

1) wina saweem apdrofchinatajeem neleek famalfahf nedi architelka isdofchanas, nedi brautshanas-naudas un tahm lihdsfigas isdofchanas;

2) kas pezug gadus no weetas ir bijis apdrofchinats, tam teel prehmijas malka pamafinata us 5 rbl. no simta, kas ar laitu lihds 10 rbl. no simta aug;

3) wifas stahdes teel tuhliht atlihdshinatã, ja naw demajams, ka uguns tihschã prahtã peelitta;

4) lai lairam buhtu faprotami tee nosajijumi, sem luseem winch ir sawu ihpaschumu apdrofchinajis, teel drukatãã grahmatinas **Paweeschu**, Wahju un Kreewu walodãã par welti isdalitas, kã ari war latru zitu leetu, ja wehlahs, flãdrakas sinas un isflãdrofchanas pafneef pilnwaris un beedribas agentis preeksch **Wib.**, Kur- un Jgonnu-jemes, Rigã, Alftadit, Reformeeretu-basnijas-celã Nr. 6, pascha namã

### A. Augsburg.

Pirma Kreewu

### uguns-apdrofchinasch.-beedriba

bibinata 1827. g.

- Behfis . . . . . agentis G. Wolmann.
- Balkã . . . . . " Morih Dolland.
- Balmearã . . . . . " R. W. Müller.
- Berowã . . . . . " G. v. Stover.
- Limbaschã . . . . . " R. D. Gusslowshy.
- Kujent . . . . . " Edward Dabbert.

Sad tas Dihlta mahjitaj-muischas rentn.

### Karl Ulms,

parahds ir kritis, tad teel wisi wina parahdu deweji un nehmeji usajinati, 3 mehneschu laita, t. i. lihds 18. Merzim 1881. gada, pee schibs teefas peeteittees, jo wehlat neitise neweens wairs eemehrots, bet ar parahdu fleh-pefeem litemigi isdarits.

Diftu Maj-Wrengul pagasta-teefa, 18 Dezemberi 1880.

Preelshchdetajs: S. Kraftusch. Stridweris: D. Blante. 3

Sad tas Krona-Gschumuischas Ruilen mah-jas rentes fainneels

### Pehter Sosit

r parahds kritis, tad teel wisi wina parahdu deweji un nehmeji usajinati, 3 mehneschu laita, t. i. lihds 1. Merzim 1881, pee schibs pagasta-teefas peeteittees, jo wehlat neweens neitise eemehrots, bet tite litemigi isdarits.

Krona-Gschumuischas pagasta-teefa, 1. Dezemberi 1880.

Preelshchdetajs: P. Kimeral. 1

### Raiskumeescheem,

furi Riga dshwo, teel sinots, la to pagastu wezajajs buhs 12. un 13. Janwari 1881. gada Riga

#### „Trihs rosites“

zebraufschana, kur teem pret flaidru aif-malfschanu no pulstun 10 preelshch puddeenas lihds pulstun 2 peh puddeenas

jaunas pafes isdos.

2 Pag. wez.: S. Apeng.

### Buhwmeistereem par sinu.

— 31. Janwari 1881 tils Bahreles teefas nama jauna sfolas nawa buhwes-darbo no keegeleem preelshch Reuhoj Neufeltes un Mehduumuischas pagastem ul majal-folischanu isdos. — Kas to darbu gribetu usnemt, tam ja-eleel 300 rbl. droshibas naudas un tabs flahlas sinas war it latru deenu Bahreles teefas-nama dabuht snabi.

Parbels, 20. Dezemberi 1880. 3

### Melderu-meistern kungeem

zaur scho teel sinots, la gabdsahriga amata-fapulze buhs 10. Janwari, plst. 10 pr. pud. Sabnu gildes nama, kopā ar atraitnu- un bebru-lahdes dibinaschanas-swehtem.

Melderu-amata preelshchneeziba.

Murmisch-Rammas pagastam ir

### skrihwers

wajabstis; — tabehi top tee, furi scho weetu wehtetos weenemt, usajinati, lai 7. Janwari 1881 ar sawahm lezibahm Murmisch pagastanamā ul notaisischanu atnah.

Murmisch-Rammas pag. walde, 9. Dez. 1880, Pag. wez. R. Melbard. 1

Str. w. S. Orning.

### Pansioneri

atrod laipnu usnemichanu un teel sfolas-darbd ufraudisti leclaja Rehtinu-cela Nr. 9, befera Bishofa nama pa 2 tr. pee stoltja kol. Birrit.



### No Waldibas atlanta Reif. Kreemu schaujama pulwera

pahredschana atrodabs pee apafschā parafschuschahs un tagad aikal dabujams: lakto-pulweris bleka doses.

Turklait daru zeem. publiku us to usmanigu, la peh Wibemes gubernas pahrowalibas no-fazijuma (S 1) bes teem pahrowejeem, kas preelshch lam ir atkafschanu no Waldibas dabujuschu, neweens nedribst pulweri pahredsch, zitadi teel wina preje aplidatā un wainigais pee atdibeschanas teefas preelshchā faulst. S 9. Tabbi, lam atkafschana no Waldibas naw, war pulweri lihds 6 mahz. dabuht, bes la no pirzeja lahda apleszinashana tittu prasita.

### Johannes Mitschke,

Gelsh Riga Kungu-cela. 1

No jensures atwehlets.

Drulats un

## Bostandschoglo sabeedribas magasine Rigā

- 1) Sinder-celā, Ceeka namā,
- 2) Ralku-celā Nr. 9, Bahrsa namā,

nahja pahredschana jauna sorte schkeedrainas tabakas

„ЧЕРНОГОРСКИЙ.“

Maksa 1 rbl. mahzina. 2

## S i n a.

Neween Bahsemē, bet ari paschā Englande atrodabs tabdi blehschi, kas us sawu flittu prezi wirsu fit to stempeli, lahda ir teem sen isflaweteem un paschstameem fabrikanteem, zaur to daschs zilwets art muhsu semes gabalā teel apmahnets. Lai nu tabdas blehnas wairs newaretu isdaribt, esmu ar weenu no teem wezakeem un wiswairat isflaweteem Englandes fabrikanteem Schesfield plstseftā notaisihs rahdu kontratti, la winaam buhs us wisfahm preelshch manas gruntigas Englischu magazines apstelletahm leetahm manu, zaur kontratti weenigi man peederigu sismi jeb stempeli wirsu fit. Schi sisme tā isflatahs:



Par wisu to prezi, us luru schahda sisme atrodama, waru apgalwot, la ta ishtena, laba un teizama; wirzeji latrā jaunā prezes palā atradihs scho sinu ar manas rofas apafschrafftū.

J. Redlich,  
Riga & Sheffield

Weeniga 13

### linu un pakulu dsiju,

la ari balinatu un nebalinatu audeflu pahredschana, wiss no foti teizama labuma, is weenigahs schē paschawoschahs fabrikas pa lehtafahm zenahm pee

R. John Hasserberg, Riga,

Kungu-celā Nr. 12, ee-ceschana no Ruktu-celas.

Atkafpahredwejei dabu lehtaki.

### Kahda iswehle lahrschanas = maschinu,

paschawoschahs is 3 krempelchm ar 31 zollu strahbaschanas platumu, la is weenas preelshch-plehschanas krempelch, smalfahs krempelch un fontinul-krempelch, no dimi Iraneer-sisemes, no weena plehschama (Reih-Wolff) un weena slihseschanas krefta ar jaunu un slihseschanas walzi, ar dshestahnu, gipses apleskamo un pilnigahm korfuwehm, ir lehti pahredschamas zaur

Ed. R. Lange, 2  
leclā Sehlaba-celā Nr. 18.

### Dfirnawu ihpafschneekem.

Kahdi 250 dfirnu akmini, no loti teizama labuma wisas sortes,

dfirnu = maschineš  
la ari wisus

### dfirnawu peederumus

pahredsch pa lehtafahm zenahm Ferd. Meyer un beedr., Gelsh Riga, majā Kaleju-celā Nr. 19, blafus majai Gilbei. 1

### Diflōs

pahredsch muischas waldischana labus ar mafchinu taistus keegekus par 15 rubl. f. tuhstosch gabalus. 1

### Peena modereschana

Schampetera muischā, 6 werstes no Rigas, teel no Surgeem 1881. gada isdotā. 2

### Mas apskahdeti meeschi,

deriga dariba preelshch mahju-putneem, ir lehti dabujami Romanow-celā Nr. 28, peelta mahja no Mast. celas, apafschā pa otrahm durwim.

### J. Weisfert,

Rastawas tehju-pahredotawa,

Kungu- un Warstas-celu-stabri, Gareises namā, peedahwa

fawas 1880. anguschas tehjas, un proti Familiju-tehju pa 120, 140, 160 un 180 l. mahz., pulu-tehju pa 2 r. 220, 250 un 3 r. mahz., pulu-tehju angustas fortes pa 4 un 6 r. m., salu pehrlu-tehju pirmo sorti pa 4 r. m., tad: emshoto roschu-tehju pa 2 r. m. Masnades- un hawana-zuturo, tafisa un zichorint.

### Jehkabstatē

us Basta- un Nikolaja-celas stuhra

mahjas plazis no 22,500 kw. pehdu ar fundamenti preelshch wairat eklam ir pahredschans. Pahredwejs Bach, Koltnefes stanziā. 2

Kahds grunts-ihpofschums

Kurseme, Baustas apr., paschawoschahs is tahm pee Wez- u. Jaun-Saulcs peederigahm Warberg Zahu un Warberg Bizan mahjahm ir no bchwas rofas pahredsch. Klapt. sinas Selgawā, Mehlerberga namā, pee tirgus, pa 1 tr. augschā, pa labo rofu, no plst. 12 lihds plst. 1 deenā. 1

Kahda jaw no 30 gabus paschawoschā

## === b o d e ===

lihds ar zebraufschanu daubf fabriku tuwumā us Mast. leclahs celas Nr. 133 ir no jauna gada isihrejjama. Klaptas sinas turpet

### Grunts-platichi

teel isdoti Annas muischā pee Safu-muischas.

Jauna

### dfihwojama-mahja

paschawoschā is 2 istabam un lopu-stalli ir pahredschama Annas-muischā blafus Safu muischat. 2

### Weefigs wafars

Stalbes pagasta namā 4. Janwari 1881. Gefahkums plst. 5 peh pud. 2

### Rig. Latw. amatn. palihds. beedribā

buhš swaigines deenā 6. Janwari 1881

### === b a l l e. ===

Maksa nebeedreem 60, beedreem 40 kap. kofenehm 20 kap. Sablums plst. 8 watarā, beigās 3 no rihā. Preelshchneeziba.

### Rig. Latw. amatn. palihds. beedr.

fagadihs 31. Dezembera watarā „Jaunu gadu“ un 1. Janwari ishtos:

### Jauna gada balli.

Maksa ballē beedreem 50 kap., nebeedreem 75 kap., kofenehm 30 kap. Sablums 8 wat., beigums 3 no rihā. Preelshchneeziba.

Preelshch. Tital beedri ween war preelshch-teeē pee Jauna gada fagadihschanas.

### !!! Schurp' !!!

Stridweerechū walshenamā 6. Janwari 1881. teati un weefigā watarā, pee lohas musitas. Gefahkums plst. 1/5 watarā.

Lai 19. Dezemb. watarā sch. g. ap plst. kofenehm ir us Mast. leclajeta weens bruhne femneka

### === j i r g s ===

ar aishubgu un tushchahm aplaltahm ragawahm atrahs un schejeenes pagasta wezalam notots. Tadeht teel no Mast-Zumpraw pagasta trefas ta mineta siiga ihpafschneels ufahinat, wiswehlati lihds 8. Janwarim 1881 ar sawahm peederuma peerabdischaham peeteittees un pret baribas un fludinajuma aish-dsinaham to paschu sanemt, jo zitadi ar to atrawumu tils peh litema isdarits.

Maj-Zumprammuischā, tai 23. Dez. 1881. Pag.-teef. preelshchsch. A. Punding.

### o Walfas ar rekrutem brauzot Afu

troga ir leels kashchō ar tumschu wadmahs drebdi, melnahm oitu ad-dahm, preelshchā un mugurā balahm, pee tallā aishmetamās no sawabas wadmolas, ir pasjudis. Kas to war usrah-dibt jeb flaidras sinas par to dot, dabuht

### === D r u b l i ===

pateizibas algas no Gulbenes mahjitaja walst, Miltshu Otto Wuhneel.

5 rbl. pateizibas-algas tam, kas wareru atdot jeb usrijami usrah-dibt manu 14. Dezemberi sch. g. noflshubhu fani (Aufsunderth), 8 mehneschus wejs, melni spidots, garu spalnu, baltahm truhim un wehdahm. Wuhschu-mi-hters Schröder, Nikolai-celā Nr. 51.

### 25 rubl. pateiz.-algas

tam, kas war usrah-dibt Baljan dr. Sallin mahjas grunteclam Karl Sallin, 3. Dezemberi plst. 10 watarā, no Anzelain Reiku troga nojagtu gaischubhu, 6 gab. wezu sehwi no widedja auguma ar isfahm, kuhlshch, wairak ul krejō pusi nogulufschahm krepehm un gauhchi masu plekti peer-s kreifajā puse un abas palallahjas lihds apafschofzitarwai bal-tas un weenat peelshchlahjai puf nags ballē, 70 rubl. wehritibā. Subgta ragawās, prasitā darba aishuhgā, kurās atradabs schahdas mantas: 15 podi ledus fahls, 10 podi smalfas fahls dirās bleka lastēs, 70 mahz. pehrows, 13 mahz. zuturo, 11 mahz. palnu swes, 8 mahz. seepu, 6 podi daschadas dshjas, 1 krusla ar 2 1/2 stowu Kimmel schnaba, 2 maji sadgijchi, 9 wiecesta trauki un wisas zelneka wajabstigas mantas. 1

No poltijas atwehlets.

Drulats un